

1

**ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ
ΣΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ**

« Κύρωση της τροποποίησης της Ντόχα στο Πρωτόκολλο του Κιότο στη Σύμβαση- πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για την αλλαγή του κλίματος, που έχει κυρωθεί με το ν. 3017/2002 (Α'117)».

ΠΡΟΣ ΤΗ ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Με το παρόν σχέδιο Νόμου κυρώνεται, σύμφωνα με το άρθρο 28 παρ.1 του Συντάγματος, η Τροποποίηση της Ντόχα στο Πρωτόκολλο του Κιότο στη Σύμβαση-πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για την Κλιματική Αλλαγή, η οποία εγκρίθηκε με την Απόφαση 1/CMP.8, από τη Διάσκεψη των Μερών της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για την Κλιματική Αλλαγή, στις 8 Δεκεμβρίου 2012 στη Ντόχα του Κατάρ.

1. ΓΕΝΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Το Πρωτόκολλο του Κυότο στη Σύμβαση-Πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για την Κλιματική Αλλαγή, τέθηκε σε ισχύ στις 16 Φεβρουαρίου 2005 και περιέχει νομικώς δεσμευτικές υποχρεώσεις για μείωση των εκπομπών για την πρώτη του περίοδο δέσμευσης, από το 2008 έως το 2012, για τα συμβαλλόμενα μέρη που απαριθμούνται στο Παράρτημα Β του Πρωτοκόλλου. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη μέλη κύρωσαν το Πρωτόκολλο στις 31 Μαΐου 2002 και συμφώνησαν να ανταποκρίνονται από κοινού στις υποχρεώσεις τους στο πλαίσιο της πρώτης δεσμευτικής περιόδου. Το Πρωτόκολλο του Κιότο κυρώθηκε από το Ελληνικό Κοινοβούλιο με το ν. 3017/2002 (Α'117).

Στις 8 Δεκεμβρίου 2012, στη Διάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών για την Κλιματική Αλλαγή, η οποία πραγματοποιήθηκε στη Ντόχα του Κατάρ, τα Μέρη του Πρωτοκόλλου του Κιότο στη Σύμβαση-Πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για την Κλιματική Αλλαγή ενέκριναν - σύμφωνα με τα άρθρα 20 και 21 του Πρωτοκόλλου του Κιότο- την Τροποποίηση της Ντόχα, για τη θέσπιση μιας δεύτερης περιόδου ανάληψης υποχρεώσεων (δεύτερη δεσμευτική περίοδος) βάσει του Πρωτοκόλλου του Κιότο, η οποία αρχίζει την 1η Ιανουαρίου 2013 και λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 2020 (Τροποποίηση της Ντόχα).

2. Η ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΝΤΟΧΑ

Η τροποποίηση της Ντόχα προβλέπει δεσμευτικές υποχρεώσεις για το μετριασμό των εκπομπών κατά τη δεύτερη περίοδο ανάληψης υποχρεώσεων από τα Μέρη που αναφέρονται στο παράρτημα Β του πρωτοκόλλου. Επιπλέον, επιφέρει περαιτέρω τροποποιήσεις στο κείμενο του πρωτοκόλλου οι οποίες πρέπει να εφαρμοστούν κατά τη δεύτερη δεσμευτική περίοδο. Οι περισσότερες από αυτές τις τροποποιήσεις απλώς καθιστούν δυνατή την υλοποίηση των νέων υποχρεώσεων μετριασμού των εκπομπών από τα Μέρη. Ωστόσο υπάρχουν επίσης ορισμένες διατάξεις που συνεπάγονται μεταβολές σε ουσιαστικές υποχρεώσεις των Μερών. Αυτές αφορούν την προσθήκη ενός νέου αερίου — του τριφθοριούχου αζώτου (NF₃). Δύο διατάξεις αφορούν την υιοθέτηση πιο φιλόδοξων στόχων των Μερών για τη δεύτερη δεσμευτική περίοδο (ο λεγόμενος «μηχανισμός υιοθέτησης πιο φιλόδοξων στόχων») και ένα νέο άρθρο 3 παράγραφος 7β που καθορίζει υποχρεώσεις μετριασμού για τη δεύτερη δεσμευτική περίοδο στο παράρτημα Β.

Ειδικότερα η τροποποίηση της Ντόχα προβλέπει:

α) Τροποποίηση του πίνακα στο παράρτημα Β του πρωτοκόλλου του Κιότο, ο οποίος περιλαμβάνει μια τρίτη στήλη για τη θέσπιση νομικώς δεσμευτικών υποχρεώσεων μετριασμού για τη δεύτερη περίοδο ανάληψης υποχρεώσεων (δεύτερη δεσμευτική περίοδος), με τη μορφή ποσοτικοποιημένων υποχρεώσεων περιορισμού ή μείωσης εκπομπών για το σύνολο της οικονομίας (ΠΥΠΜΕ). Τριάντα οκτώ συμβαλλόμενα μέρη του πρωτοκόλλου του Κιότο δήλωσαν ένα ποσοστό εκπομπών του έτους ή της περιόδου βάσης ως ΠΥΠΜΕ στην τρίτη στήλη του πίνακα στο παράρτημα Β του πρωτοκόλλου του Κιότο. Σ' αυτά περιλαμβάνονται τέσσερα Μέρη τα οποία δεν είχαν θέσει μέχρι τότε στόχο Κιότο (Κύπρος, Μάλτα, Καζαχστάν και Λευκορωσία). Οι Ηνωμένες Πολιτείες αφαιρέθηκαν από το παράρτημα Β, δεδομένου ότι ουδέποτε κύρωσαν το πρωτόκολλο. Ο Καναδάς δεν αποτελεί πλέον Μέρος του πρωτοκόλλου του Κιότο μετά από την αποχώρησή του, που άρχισε να ισχύει στις 12 Δεκεμβρίου 2012. Η Ιαπωνία, η Νέα Ζηλανδία και η Ρωσική Ομοσπονδία παραμένουν Μέρη του πρωτοκόλλου του Κιότο, αλλά δεν έχουν αναλάβει στόχο για τη δεύτερη περίοδο ανάληψης υποχρεώσεων. Περιλαμβάνονται πλέον, μαζί με τον Καναδά, σε χωριστό τμήμα του παραρτήματος Β.

Ο στόχος του 80 % για την Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη μέλη της στο παράρτημα Β συνοδεύεται από μια υποσημείωση που διευκρινίζει ότι αυτές οι υποχρεώσεις βασίζονται στην παραδοχή ότι θα ικανοποιηθούν από κοινού από την Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη μέλη της. Ο στόχος του 80 % για την Κροατία και την Ισλανδία συνοδεύονται επίσης από υποσημειώσεις που διασαφηνίζουν ότι οι χώρες αυτές θα επιτύχουν τους στόχους τους από κοινού με την Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη μέλη της.

β) Προσθήκη του τριφθοριούχου αζώτου (NF3)

Ο κατάλογος των αερίων θερμοκηπίου που καλύπτονται από το πρωτόκολλο του Κιότο και περιλαμβάνεται στο παράρτημά του, έχει επεκταθεί, με την προσθήκη ενός αερίου: του τριφθοριούχου αζώτου (NF3). Το NF3 αποτελεί ισχυρό αέριο θερμοκηπίου· οι εκπομπές του, επί του παρόντος, είναι πολύ χαμηλές, αλλά αυξανόμενες, και έχει δυναμικό αύξησης της θερμοκρασίας του πλανήτη 17 200 (ένας τόνος NF3 που εκπέμπεται στην ατμόσφαιρα είναι ισοδύναμος με 17 200 τόνους διοξειδίου του άνθρακα).

γ) Προσθήκη στο Άρθρο 3 παράγραφος 1γ: Μηχανισμός για την υιοθέτηση πιο φιλόδοξων στόχων

Η τροποποίηση της Ντόχα προβλέπει απλουστευμένη διαδικασία, στο νέο άρθρο 3 παράγραφος 1γ, η οποία επιτρέπει σε ένα Μέρος να προσαρμόσει τη δέσμευσή του θέτοντας πιο φιλόδοξους στόχους κατά τη διάρκεια μιας περιόδου ανάληψης υποχρεώσεων. Προηγουμένως, μια τέτοια προσαρμογή θα αντιμετωπιζονταν ως τροποποίηση του παραρτήματος Β του πρωτοκόλλου, η οποία απαιτεί συναίνεση μεταξύ όλων των Μερών του πρωτοκόλλου για την έγκρισή της και την κύρωσή της από τα τρία τέταρτα των Μερών για την έναρξη ισχύος της. Σύμφωνα με την τροποποίηση της Ντόχα η διαδικασία για τον καθορισμό πιο φιλόδοξων στόχων έχει γίνει πολύ ευκολότερη. Όταν ένα Μέρος προτείνει έναν πιο φιλόδοξο στόχο σε σχέση με αυτόν που είχε θέσει, θεωρείται ότι εγκρίνεται εκτός αν διατυπώσουν αντιρρήσεις περισσότερα από τα τρία τέταρτα των Μερών.

δ) Προσθήκη στο Άρθρο 3 παράγραφος 7β: Προσαρμογή των καταλογισμένων ποσοτήτων

Η τροποποίηση της Ντόχα αυτόματα ακυρώνει τις καταλογισμένες ποσοτικές μονάδες ενός Μέρους, εάν και στον βαθμό που η καταλογισμένη ποσότητα για την δεύτερη περίοδο ανάληψης υποχρεώσεων υπερβαίνει τον μέσο όρο των εκπομπών του κατά τα τρία πρώτα έτη της προηγούμενης περιόδου ανάληψης υποχρεώσεων, πολλαπλασιασμένο επί οκτώ (τον αριθμό των ετών στη δεύτερη περίοδο ανάληψης υποχρεώσεων). Αυτό σημαίνει ότι η τροποποίηση της Ντόχα προσαρμόζει αυτόματα ένα μέρος του στόχου του Μέρους για να αποφευχθεί αύξηση των εκπομπών για την περίοδο 2013-2020, πέραν του μέσου όρο των εκπομπών για τα έτη 2008 έως 2010.

3. ΟΙ ΔΕΣΜΕΥΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Το άρθρο 4 του πρωτοκόλλου του Κιότο παρέχει τη δυνατότητα στα Μέρη να τηρούν τις υποχρεώσεις τους από κοινού. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και τα δεκαπέντε Μέρη που ήταν κράτη μέλη όταν το πρωτόκολλο του Κιότο υπογράφηκε το 1997, επέλεξαν να το πράξουν για την πρώτη περίοδο ανάληψης υποχρεώσεων (2008-12), και, ως εκ τούτου επικύρωσαν το πρωτόκολλο το 2002 με την Απόφαση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου 2002/358/ΕΚ.

Στη συνέχεια η Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη μέλη της ακολουθώντας τα συμπεράσματα του Συμβουλίου Υπουργών της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 9ης Μαρτίου 2012:

- α) συμφώνησαν στη Διάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών για την Κλιματική Αλλαγή στη Ντόχα ως προς μια ποσοτικοποιημένη δέσμευση μείωσης των εκπομπών, που περιορίζει τις μέσες ετήσιες εκπομπές των αερίων θερμοκηπίου, κατά τη διάρκεια της δεύτερης δεσμευτικής περιόδου, στο 80 % του συνόλου των εκπομπών τους σχετικά με το έτος βάσης, και
- β) δήλωσαν ότι είναι έτοιμα να προχωρήσουν σε μείωση κατά 30 % έως το 2020 σε σύγκριση με τα επίπεδα του 1990, στο πλαίσιο μιας παγκόσμιας και συνολικής συμφωνίας για τη μετά το 2012 περίοδο, υπό τον όρο ότι και άλλες ανεπτυγμένες χώρες θα δεσμευτούν για ανάλογες μειώσεις των εκπομπών και ότι οι αναπτυσσόμενες χώρες θα συμβάλουν καταλλήλως ανάλογα με τις ευθύνες τους και τις αντίστοιχες δυνατότητές τους.

Η Τροποποίηση της Ντόχα απηχεί τα ανωτέρω συμπεράσματα του Συμβουλίου Υπουργών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Κατ' εφαρμογή λοιπόν του **άρθρου 4 του Πρωτοκόλλου του Κιότο**, η Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη μέλη της αναλαμβάνουν από κοινού ευθύνη, σύμφωνα με την παράγραφο 6 του εν λόγω άρθρου και σύμφωνα με το άρθρο 24 παράγραφος 2 του Πρωτοκόλλου του Κιότο, για την εκπλήρωση των ποσοτικοποιημένων υποχρεώσεων μείωσης των εκπομπών (άρθρο 3 παράγραφος 1^α). Έτσι με βάση τη συμφωνία και το πρωτόκολλο του Κιότο, τα κράτη μέλη είναι καταρχήν υπεύθυνα για τις εκπομπές τους. Προκειμένου όμως να διευκολυνθεί η μέτρηση και ο σεβασμός των κανόνων σύμφωνα με τη δεύτερη δεσμευτική περίοδο, τα κράτη μέλη αποφασίζουν να εμπιστευθούν στην Ευρωπαϊκή Ένωση τη διαχείριση ενός μέρους της καταλογισθείσας σε αυτά ποσότητας δημιουργώντας μία ποσότητα που καταλογίζεται στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Επίσης τα συμβαλλόμενα Μέρη που συμφωνούν για την ανάληψη από κοινού ευθύνης πρέπει α) να ορίσουν στην οικεία συμφωνία το επίπεδο εκπομπών που αντιστοιχεί σε

καθένα από τα συμβαλλόμενα Μέρη και β) να κοινοποιήσουν στη Γραμματεία της Σύμβασης τους όρους της εν λόγω συμφωνίας κατά την ημερομηνία κατάθεσης των εγγράφων επικύρωσης ή έγκρισης.

Ως εκ τούτου με την τροποποίηση της Ντόχα, η Ευρωπαϊκή Ένωση, τα κράτη μέλη της και η Ισλανδία δεσμεύονται από κοινού να περιορίσουν τις μέσες ετήσιες εκπομπές αερίων θερμοκηπίου κατά τα έτη 2013 έως 2020 στο 80 % των εκπομπών του έτους βάσης τους (ως επί το πλείστον, το 1990). Η κοινή αυτή υποχρέωση βασίζεται σε στόχους μείωσης των εκπομπών που καθορίζονται σε δέσμη μέτρων για το κλίμα και την ενέργεια που εγκρίθηκε το 2009, ιδίως στο σύστημα εμπορίας εκπομπών σύμφωνα με την οδηγία 2003/87/ΕΚ, που ενσωματώθηκε στο εθνικό δίκαιο με την υπ. Αριθ. 54409/2632/2007 ΚΥΑ (Β' 1931), όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 2009/29/ΕΚ, που ενσωματώθηκε στο εθνικό δίκαιο με την υπ. Αριθ. 26910/852/2013 ΚΥΑ και την Απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου 406/2009/ΕΚ. Επιπλέον η υποχρέωση για μείωση των εκπομπών των επιμέρους κρατών μελών κατά τη δεύτερη δεσμευτική περίοδο βάσει του πρωτοκόλλου του Κιότο, δεσμεύονται ότι «δεν θα υπερβαίνει τις υποχρεώσεις τους που έχουν καθορισθεί στη νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης».

Η ανωτέρω νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης παρέχει το αναγκαίο θεσμικό πλαίσιο για την ανταπόκριση στον στόχο του 20 % το 2020. Αναλυτικές αξιολογήσεις αντίκτυπου σχετικά με τις οικονομικές επιπτώσεις για κάθε κράτος μέλος υποβλήθηκαν κατά τον χρόνο της έγκρισής της και έχουν ήδη επικαιροποιηθεί ώστε να λάβουν υπόψη τον αντίκτυπο της οικονομικής και χρηματοπιστωτικής κρίσης. Ως εκ τούτου, η Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη μέλη της, συμφώνησαν στη Ντόχα για την άμεση υλοποίηση των υποχρεώσεων και ευθυνών που έχουν σχέση με τη δεύτερη δεσμευτική περίοδο βάσει του πρωτοκόλλου του Κιότο από την 1η Ιανουαρίου 2013.

Έτσι τα κράτη μέλη, μεμονωμένα και συλλογικά, έχουν την υποχρέωση να λάβουν όλα τα κατάλληλα μέτρα, γενικά ή ειδικά, για να εξασφαλίσουν την εκπλήρωση των υποχρεώσεων που απορρέουν από πράξεις των θεσμικών οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, να διευκολύνουν την υλοποίηση της δέσμευσης αυτής και να απόσχουν από κάθε μέτρο που μπορεί να θέσει σε κίνδυνο την επίτευξη των στόχων της.

Κατά την έγκριση της Τροποποίησης της Ντόχα, η Ευρωπαϊκή Ένωση, τα κράτη μέλη της και η Ισλανδία, εξέδωσαν κοινή δήλωση εκφράζοντας την πρόθεσή τους να επιτύχουν από κοινού τους στόχους της μείωσης των εκπομπών στο πλαίσιο της δεύτερης δεσμευτικής περιόδου βάσει του πρωτοκόλλου του Κιότο.

Ήδη η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει συντάξει έκθεση για να διευκολύνει τον υπολογισμό της κοινής καταλογιζόμενης ποσότητας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, των κρατών μελών της και της Ισλανδίας («η κοινή καταλογισθείσα ποσότητα»), σύμφωνα με τις απαιτήσεις του Πρωτοκόλλου του Κιότο, της Τροποποίησης της Ντόχα και αποφάσεων που λαμβάνονται δυνάμει αυτών.

4. Η ΙΣΧΥΣ ΤΗΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΝΤΟΧΑ

Η Τροποποίηση της Ντόχα υπόκειται σε αποδοχή της από τα Μέρη του Πρωτοκόλλου του Κιότο και θα τεθεί σε ισχύ για τα Μέρη που την αποδέχθηκαν κατά την εννενηκοστή ημέρα από την ημερομηνία παραλαβής από το Θεματοφύλακα της Σύμβασης του εγγράφου αποδοχής από τουλάχιστον τα τρία τέταρτα των Μερών του Πρωτοκόλλου του Κιότο. Απαιτούνται συνολικά 144 έγγραφα αποδοχής για την έναρξη ισχύος της Τροποποίησης της Ντόχα.

Η επίσημη έναρξη ισχύος της τροποποίησης της Ντόχα, αποτελεί σημαντικό στόχο για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Αυτό απαιτεί 144 από τα 192 Μέρη του πρωτοκόλλου του Κιότο, συμπεριλαμβανομένων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών μελών της, να καταθέσουν τα έγγραφα αποδοχής.

Για να υπογραμμιστεί η δέσμευση της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών μελών της για την έγκαιρη έναρξη ισχύος της Τροποποίησης της Ντόχα, η Ένωση, τα κράτη μέλη της και η Ισλανδία θα πρέπει να την επικυρώσουν το αργότερο μέχρι 15-11-2015.

Πέραν της επικύρωσης της τροποποίησης της Ντόχα από την Ευρωπαϊκή Ένωση, τα κράτη μέλη θα πρέπει επίσης να ολοκληρώσουν τις δικές τους διαδικασίες κύρωσης με σκοπό να καταθέσουν τα έγγραφα τους αποδοχής ταυτόχρονα με τα έγγραφα αποδοχής της Ένωσης ώστε να είναι δυνατή η ταυτόχρονη έναρξη ισχύος για όλα τα κράτη μέλη. Αυτό θα πρέπει να πραγματοποιηθεί πολύ πριν από τη διάσκεψη του Παρισιού για την κλιματική αλλαγή, που θα πραγματοποιηθεί στα τέλη του 2015.

Κατά την κατάθεση των εγγράφων αποδοχής, τα κράτη μέλη υποβάλλουν, για δικό τους λογαριασμό, την «Κοινοποίηση» στη Γραμματεία της Σύμβασης σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 2 του Πρωτοκόλλου του Κιότο.

Θέτοντας υπόψη της Βουλής των Ελλήνων το εν λόγω σχέδιο νόμου, εισηγούμαστε να τύχει της έγκρισής της.

Αθήνα, 4 / 11 / 2015

Αθήνα 4/11/2015

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ &
ΔΙΟΙΚ. ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ

ΠΑΝ. ΚΟΥΡΟΥΜΠΛΗΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ, ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

ΓΕΩΡ. ΣΤΑΘΑΚΗΣ

ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΝΙΚ. ΚΟΤΖΙΑΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Π. ΣΚΟΥΡΛΕΤΗΣ

ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΩΝ

ΧΡ. ΣΠΙΡΤΖΗΣ

ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ ΚΑΙ ΝΗΣΙΩΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Θ. ΔΡΙΤΣΑΣ

ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

ΕΥ. ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΤΣΙΡΩΝΗΣ